

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕХНІКУМ ПРОМИСЛОВОЇ АВТОМАТИКИ
ОДЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

МАТЕРІАЛИ

III-ї науково-методичної конференції
серед викладачів ВНЗ I-II рівнів акредитації
Одеської національної академії харчових технологій

***Послідовність загальної середньої, професійної та вищої
освіти як потреба і виклик сучасного суспільства***

25 березня 2016 року

Одеса-2016

Склад оргкомітету конференції:

Голова:

Трішин Федір Анатолійович

проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н, доцент

Заступник голови:

Єпур Ольга Сергіївна

директор технікуму промислової автоматки ОНАХТ

Члени оргкомітету:

Глушков Олег Анатолійович

директор технікуму газової і нафтової промисловості ОНАХТ

Коваленко Анатолій Володимирович

директор Одеського технічного коледжу ОНАХТ

Левчук Юлія Сергіївна

заступник начальника методичного відділу ОНАХТ

Лукіяник Олександр Григорович

директор механіко-технологічного технікуму ОНАХТ

Мураховський Валерій Генріхович

начальник методичного відділу ОНАХТ, к.ф-м.н., доцент

Секретар оргкомітету:

Оксаніченко Вікторія Леонідівна

заступник директора з навчально-методичної роботи технікуму промислової автоматки ОНАХТ

Напрями роботи конференції:

1. Організаційні та методичні засоби впровадження новітніх технологій навчання, виховання студентів та забезпечення якості освіти.
2. Використання інформаційних та комунікаційних технологій в освітньому процесі.
3. Організація самостійної роботи студентів як важлива складова забезпечення якості вищої освіти.
4. Формування професійних компетентностей майбутнього фахівця.

ЗМІСТ

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНИХ РЕСУРСІВ ВНЗ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	
Баюш О.О.	7
ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ РОБОТОЮ ЦИКЛОВОЇ КОМІСІЇ	
Бойко А.О.	12
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ У СИСТЕМІ ОСВІТИ	
Бурлака Г. І.	16
ФОРМУВАННЯ ОСНОВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЦИКЛУ	
Виходцевська Ю.О.	22
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОСТІ В НАВЧАЛЬНІЙ ТА ВИХОВНІЙ РОБОТІ	
Глушук С.П.	31
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСОБИ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ	
Дмитрієва Н.О.	36
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ	
Доломанчук О.М.	42
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	
Єнур І.Г.	49
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ ЗІ СТУДЕНТАМИ ТЕХНІКУМУ З ДИСЦИПЛІН ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ЗАХИСТУ ВІТЧИЗНИ	
Кірільонков В.В.	53
ШЛЯХИ ЦІЛІСНОГО СПРИЙНЯТТЯ СТУДЕНТАМИ ІСТОРИЧНИХ ЯВИЩ ТА ПРОЦЕСІВ	
Кічук О.М.	60
РАЦІОНАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА ПРИКЛАДІ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ «АРХІТЕКТУРА КОМП'ЮТЕРІВ»	
Клименко О.Г.	65
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ	
Комкова О.А.	69
ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ	

*Кірільонков В.В.
викладач, керівник фізичного виховання
Технікум промислової автоматики ОНАХТ*

**«ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА
ЗАНЯТТЯХ ЗІ СТУДЕНТАМИ ТЕХНІКУМУ З ДИСЦИПЛІН
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ЗАХИСТУ ВІТЧИЗНИ»**

Основні напрямки застосування ІКТ в освітньому процесі.

Інформатизація суспільства – це перспективний шлях до економічного, соціального та освітнього розвитку. Інформатизація освіти спрямовується на формування та розвиток інтелектуального потенціалу нації, удосконалення форм і змісту навчального процесу, впровадження комп'ютерних методів навчання та тестування, що надає можливість вирішувати проблеми освіти на вищому рівні з урахуванням світових вимог.

Перші кроки із впровадження Інтернету в систему освіти показали його величезні можливості для її розвитку. Разом з тим, вони виявили труднощі, котрі необхідно подолати для повсякденного застосування мережі в навчальних закладах. Проте необхідно враховувати, що це потребує значних затрат на організацію навчання порівняно з традиційними технологіями, що пов'язане з необхідністю використання значної кількості технічних (комп'ютери, модеми тощо), програмних (підтримка технологій навчання) засобів, а також з підготовкою додаткової організаційно-методичної допомоги (спеціальні інструкції для тих, хто навчається, та для викладачів), нових підручників і навчальних посібників. Нині відбувається накопичення досвіду, пошук шляхів підвищення якості навчання і нових форм використання ІКТ у різних навчальних процесах. Певні труднощі використання ІКТ в освіті виникають у зв'язку з відсутністю не тільки методичної бази їх використання, а й методології розробки ІКТ для освіти, що примушує педагога на практиці орієнтуватися лише на власний досвід і вміння емпірично шукати шляхи ефективного застосування інформаційних технологій.

Освітні технології (ОТ) є одним із головних елементів системи освіти, оскільки вони безпосередньо спрямовані на досягнення головних цілей: навчання і виховання. Під ОТ розуміють як реалізацію навчальних планів і навчальних програм, так і передавання учню, студенту системи знань, а також використання методів і засобів для створення, збирання, передавання, збереження і оброблення інформації в конкретній галузі. Наука накопичила величезний досвід з передавання знань від викладача до студента, створення технологій освіти і навчання, а також з побудови їх моделей.

ІКТ здійснюють активний вплив на процес навчання і виховання студентів, оскільки змінюють схему передавання знань і методи навчання. Разом з тим, упровадження ІКТ у систему освіти не тільки впливає на освітні технології, а й уводить до процесу освіти нові. Вони пов'язані із застосуванням комп'ютерів і телекомунікацій, спеціального устаткування, програмних та

апаратних засобів, систем обробки інформації. Вони пов'язані також зі створенням нових засобів навчання і збереження знань, до яких належать електронні підручники і мультимедіа; електронні бібліотеки й архіви, глобальні та локальні освітні мережі; інформаційно-пошукові та інформаційно-довідкові системи.

Розглядаючи елементи складної системи інформаційних технологій навчання (ІТН), слід наголосити, що в освіті важливою умовою успішної інтеграції технологій є професійна підготовка викладачів і фахівців, які здійснюють експлуатацію систем і засобів нової інтегрованої технології навчання. Кожний учасник навчання на основі ІТН, включаючи адміністрацію установ освіти, має володіти необхідною інформаційною грамотністю і розумінням у використанні технологій. У деяких країнах для цього необхідно навіть мати відповідний сертифікат. Наприклад, така вимога є у Великобританії. Введення сертифікатів для учасників процесу навчання дає змогу спростити впровадження ІТН і підвищити адекватність оцінок ефективності технологій.

Як свідчить досвід впровадження ІТН, істотний вплив на ефективність навчання на базі ІКТ має конкретний тип освітньої установи (школа, ПТНЗ або ВНЗ, навчальний центр або віртуальний коледж та ін.), форма і вид освіти (очне або заочне, дистанційне або стаціонарне, базове або додаткове) тощо.

Удосконалення системи освіти, на основі інформаційних технологій, широкое впровадження в навчальний процес ІКТ привело до появи віртуальних університетів, відкритої системи освіти.

Реалізація відкритої освіти може здійснюватись за рахунок дистанційної освіти (ДО), яку розглядають як різновид освітньої системи, в якій переважно використовуються дистанційні технології навчання та організації освітнього процесу, або як одну з форм здобуття освіти, за якою опанування тим або іншим її рівнем за тією або іншою спеціальністю здійснюється в процесі навчання на відстані.

Дистанційна освіта – це педагогічна система відкритих освітніх послуг, що надаються широким верствам населення в країні та за кордоном за допомогою спеціалізованого інформаційного освітнього середовища, котре базується на дистанційних технологіях навчання (мультимедійних, мережних, телекомунікаційних, ТВ-технологіях тощо).

Дистанційна освіта передбачає реалізацію нової форми навчання відкритого та доступного для всіх, незалежно від того місця, де проживає людина.

Для практичної реалізації дистанційного навчання здебільшого використовують спеціалізовані інформаційні системи, які називають системами управління навчанням (learning management system, LMS) або інколи – програмно-педагогічними системами. Як правило, такі інформаційні системи складаються з наборів модулів, що забезпечують повноцінне дистанційне навчання. Нині є доволі широкий спектр розроблених систем управління навчанням, які поширюють як на комерційній основі, так і вільно. Разом із цим, є доволі багато розробок навчальних закладів «під себе». Однак, усе більше

навчальних закладів віддає перевагу значним, уже перевіреним на практиці системам.

Аналіз процесів, що відбуваються у вітчизняній освіті, свідчить, що послідовно змінюються традиційні погляди на освіту і в Україні, що дає змогу забезпечувати ефективне навчання за умови широкого застосування нових ІКТ. Створення дистанційної освіти – це найбільш швидкий та ефективний шлях до підвищення інтелектуального потенціалу суспільства, прискорення процесу переходу України до інформаційного суспільства. Важливою перевагою ДО є те, що вона дає змогу на базі ІКТ здійснювати адаптацію навчання до рівня базової підготовки конкретного студента, до місця його проживання, до здоров'я, матеріального стану і, як наслідок, відкриває можливість істотно підвищувати якість навчання. ДО на базі ІКТ не має жорсткого календарного плану навчального процесу, студент може його реалізувати, відповідно до своїх здібностей і можливостей. Це підвищує якість навчання і надає додатковий емоційний та інтелектуальний стимул для освіти.

Аналізуючи проблеми використання ІКТ в освіті, необхідно насамперед активізувати процес упровадження ІКТ у систему освіти, забезпечення навчальних закладів комп'ютерною технікою, розвиток телекомунікацій, глобальних і локальних освітніх мереж.

Інформатизація суспільства пов'язана, насамперед, з розвитком комп'ютерної техніки, різноманітного програмного забезпечення, глобальних мереж (Інтернет) та мультимедійних технологій.

Мультимедійні засоби навчання займають важливе місце у розвитку інформаційного суспільства. Мультимедійні засоби навчання – це комплекс апаратних і програмних засобів, що дозволяють користувачеві спілкуватися з комп'ютером, використовуючи різноманітні, природні для себе середовища: графіку, гіпертексти, звук, анімацію, відео. Мультимедійні системи надають користувачеві персонального комп'ютера такі види інформації: текст; зображення; анімаційні картини; аудіо коментарі; цифрове відео. Технології, які дозволяють з допомогою комп'ютера інтегрувати, обробляти і водночас відтворювати різноманітні типи сигналів, різні середовища, засоби і способи обміну інформацією, називаються мультимедійними.

Існують різноманітні способи застосування засобів мультимедіа в навчальному процесі, серед яких:

- використання електронних лекторів, тренажерів, підручників, енциклопедій;
- розробка ситуаційно-рольових та інтелектуальних ігор з використанням штучного інтелекту;
- моделювання процесів і явищ;
- забезпечення дистанційної форми навчання;
- проведення інтерактивних освітніх телеконференцій;
- побудова систем контролю й перевірки знань і умінь студентів (використання контролюючих програм-тестів);
- створення і підтримка сайтів навчальних закладів;
- створення презентацій навчального матеріалу;

- здійснення проєктивної і дослідницької діяльності студентів тощо.

Потрібно підкреслити, що використання засобів мультимедіа в освітньому процесі сприяє:

- підвищенню мотивації студентів до навчання;
- реалізації соціальної мети, а саме – інформатизації суспільства;
- інтенсифікації процесу навчання;
- розвитку особистості студента;
- розвитку навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом;
- підвищенню ефективності навчання за рахунок його індивідуалізації.

Отже, застосування комп'ютерів в освіті привело до появи нового покоління інформаційних освітніх технологій, що дали змогу підвищити якість навчання, створити нові засоби впливу, ефективніше взаємодіяти педагогам зі студентами. На думку багатьох фахівців, нові інформаційні освітні технології на основі комп'ютерних засобів дають можливість значно підвищити ефективність навчання.

Застосування ІКТ на заняттях з фізичного виховання у технікумі.

Фізичне виховання молоді та її підготовка до захисту Вітчизни мають актуальне значення для суспільства та пов'язані між собою, як навчальні дисципліни практичної спрямованості та де-якими спільними та важливими цілями. По-перше це всебічна фізична підготовка студентів, що важливо як для майбутнього спеціаліста так і для юнака, який готується до захисту Вітчизни. По-друге це виховання у молодих людей фізичної культури, товариства та колективізму, любові до своєї Батьківщини.

Викладачі циклової комісії фізичного виховання та захисту Вітчизни технікуму опираючись на визначення що **Інформаційні технології, ІТ, інформаційно-комунікаційні технології** (*Information and Communication Technologies, ICT*) це сукупність методів, виробничих процесів і програмно-технічних засобів, інтегрованих з метою збирання, опрацювання, зберігання, розповсюдження, показу і використання інформації в інтересах її користувачів (тобто студентів) вирішують завдання щодо застосування ІКТ в умовах обмежених можливостей використання сучасних технічних засобів навчання.

З урахуванням специфіки обох дисциплін досвід та застосування ІКТ розглянемо окремо:

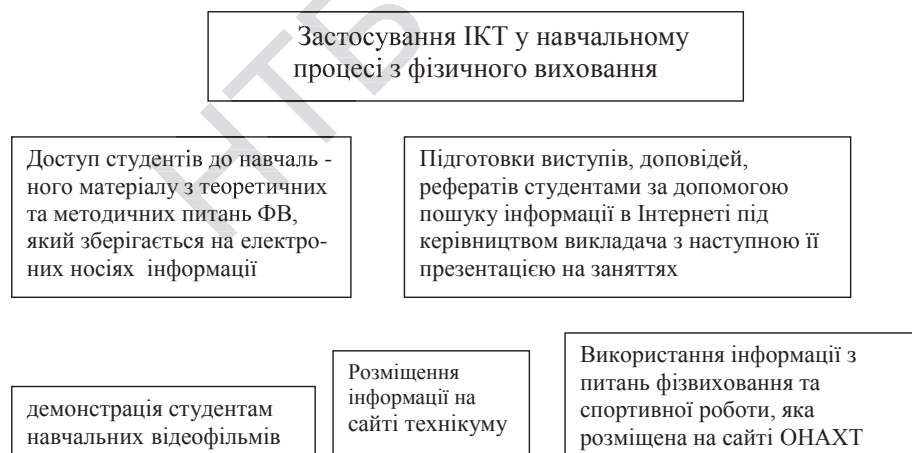
А) Фізичне виховання.

Навчальна програма фізичного виховання передбачає не тільки практичні заняття, які спрямовані на розвиток фізичних якостей, але й теоретичні заняття та теоретичні та методичні питання, які студент повинен засвоїти у рамках дисципліни. В роботі з студентами, які звільнені від практичних занять за станом здоров'я (до 10%) та які віднесені до складу спеціальних медичних груп (до 20%) теоретична складова має більш вагому частину. Тому застосування ІКТ актуальне для засвоєння студентами програми фізичного виховання у частині теорії та методики.

Для якісного засвоєння теоретичних та методичних питань фізвиховання викладачами *підготовлений навчальний матеріал в електронному* вигляді, який студенти мають можливість отримати для самостійного вивчення. Також

підготовлені в електронному вигляді *тестові питання* для поточного та підсумкового контролю знань студентів. Більшість сучасних студентів мають можливість доступу до інформаційного простору Інтернету, тому викладачі фізвиховання практикують надання студентам завдань з *підготовки виступів, доповідей, рефератів з наступною презентацією* їх на заняттях. Наприклад, студенти з віхиленнями у стані здоров'я отримують завдання підготувати реферат з питань застосування фізичних вправ, які спрямовані на оздоровлення та сприяють лікуванню конкретного свого захворювання. Зрозуміло, що робота з інформацією комп'ютерних мереж не виключає роль викладачів, які повинні перевіряти достовірність та якість отриманої студентами інформації, консультувати їх та допомогати орієнтуватись молодим людям у інформаційному просторі. Одним з напрямків застосування ІКТ на заняттях з фізичного виховання, це *демонстрація студентам навчальних відеофільмів*. Наприклад показ добре підготовлених відеоуроків з фітнесу та різних напрямків аеробіки з гарним музичним супроводженням не тільки наочно сприймається а й визиває у багатьох студентів бажання виконувати продемонстровані фізичні вправи. Також цікавий досвід викладача фізвиховання Сахневич О.В., яка використовує музичне та пісенне супроводження на практичних заняттях.

Ще одним напрямком роботи циклової комісії є оперативне доведення інформації щодо фізичних, спортивних та інших досягнень студентів за допомогою *сайту технікуму*. Фотографії зі змагань, оцінка та аналіз виступів спортсменів технікуму, стимулюють студентів до фізичного розвитку, допомагають їм зрозуміти важливість фізичного розвитку та фізичної культури. Також *сайт та газета нашої академії* забезпечує інформацією студентів з питань фізичної культури та спорту.

На мій погляд використання ІКТ у фізичному вихованні студентів технікуму має можливість подальшого розвитку та перспективи, але потребує

сучасного технічного забезпечення (*сьогодня не має у розпорядженні циклової комісії ПК та будь-якого мульті – медійного обладнання*) та відповідної технічної та методичної підготовки викладачів. У ближній перспективі можлива підготовка комп'ютерних програм тестування студентів з теоретичних та методичних питань дисципліни з визначенням оцінки та систематизація навчального матеріалу для більш зручного використання студентами. Мають перспективи комп'ютерні програми з оцінки фізичного розвитку людини та індивідуальних рекомендацій щодо фізичних вправ та навантажень, але це більш научний рівень.

Застосування ІКТ на заняттях з захисту Вітчизни у технікумі

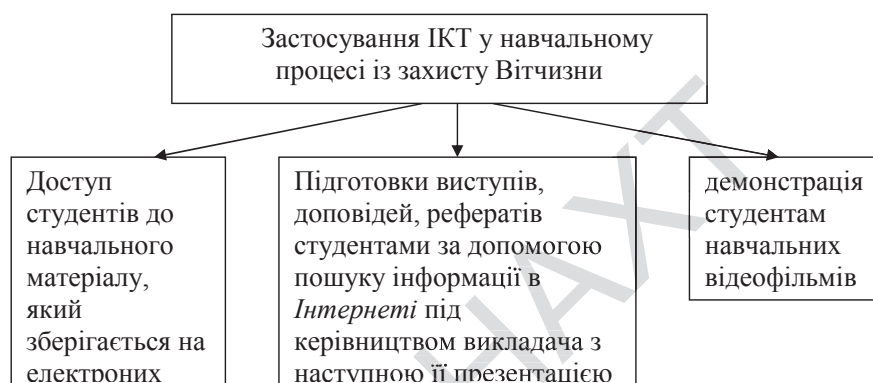
Навчальна програма дисципліни дуже насичена об'ємом інформації та складається з розділів загальновійськової, тактичної, вогневої, фізичної, військово-медичної підготовки та цивільного захисту, але програмою передбачено тільки 56 аудиторних годин занять та тільки на першому курсі. Також, на мій погляд навчальна програма потребує оновлення та вдосконалення у зв'язку з тим що з 2004 року, коли вона була розроблена та затверджена у міністерстві освіти України, пройшли суттєві зміни у військовій справі та підвищились вимоги до якості підготовки майбутнього захистника Вітчизни в умовах бойових дій на сході країни.

Застосування ІКТ у навчальному процесі дуже важливе для засвоєння студентами навчального матеріалу та досягнення завдань захисту Вітчизни, але необхідно констатувати що забезпеченість навчального процесу програмно-технічними засобами нульова (*у розпорядженні викладача відсутній робочий ПК, мульті-медійне обладнання, навіть не має проектору*), тому тільки завдяки наявності у викладача та частини студентів особистих ноутбуків, планшетів, смартфонів можливо впровадження методів навчання, інтегрованих з метою збирання, опрацювання, зберігання, розповсюдження, показу і використання інформації в інтересах студентів.

Сучасний студент, як правило легко отримує інформацію, якщо має доступ до Інтернету, тому на теоретичних заняттях я, як викладач захисту Вітчизни, акцентую увагу на основних та найбільш важливих питаннях, та надаю студентам ці питання, які вони можуть самостійно вивчити з різноманітних інформаційних джерел. Наприклад, студенти, яких цікавить сучасна стрілецька зброя (автомат Калашнікова, підствольний гранатомет ГП-25, снайперська гвинтівка, тощо) знаходять детальну інформацію з її бойової характеристики або з її складових частин. Студенти самостійно можуть отримати інформацію про історичне минуле Батьківщині, нормативно-правову базу з військових питань, про сучасну бойову техніку (бойові машини піхоти, БТР, танки, системи залпового вогню, тощо). Навчальний матеріал лекційних занять та самостійної підготовки студенти мають можливість отримати для вивчення на електронних носіях, що дійсно більш ефективніше ніж написання або переписування конспектів. Навчальний матеріал на електронних носіях подається не тільки текстом а й різноманітними графіками, таблицями, схемами, фотографіями, що значно допомагає його засвоїти. Як приклад, при ознайомленні студентів з ручним противотанковим гранатометом або з

автоматичним гранатометом АГС-17, вони наочно побачать ці бойові засоби на фотографіях та малюнках на сайтах мережі Інтернету, що висвітлюють сучасну зброю та військову техніку.

Позитивно що по аналогії з іншими дисциплінами студенти мають можливість доступу до лекційного матеріалу та матеріалу для самостійної роботи з дисципліни, який зберігається у компютерній базі даних методичного кабінету та викладача. Але, на мою думку цей навчальний матеріал краще розмістити на сайті технікуму для більш вільного доступу та зручності студентів.

Виходячи з аналізу використання інформаційних та комунікаційних технологій на заняттях зі студентами технікуму з дисциплін фізичного виховання та захисту Вітчизни можливо констатувати, що потенціал у цьому напрямку далеко не вичерпаний. Модельовання бойових дій, навчання прицілюванню та веденню вогню (електроний тир) за допомогою компютерних програм, тестування студентів на компютерах – все це ще завдання для вирішення.

Висновки:

По перше: Подальший розвиток інформаційно-комунікативних технологій в освітньому процесі в системі навчальних закладів технікум-академія повинен забезпечуватись матеріально-технічними засобами та професійною підготовленістю викладацького складу.

По друге: Викладачі циклової комісії фізичного виховання та захисту Вітчизни технікуму в умовах обмежених можливостей використання сучасних технічних засобів навчання вирішують завдання щодо застосування ІКТ на задовільному рівні та вбачають перспективи подальшого підвищення якості навчання за допомогою інформаційно-комунікативних технологій.

Література:

1. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія / В.Ю. Биков. – К. : Атіка, 2009. – 684 с.

2. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Видання друге, доповнене і виправлене – Рівне: Волинські обереги, 2011. – 522 с.
3. Заболотний В.Ф. Дидактичні засади застосування мультимедіа у формуванні методичної компетентності майбутніх учителів фізики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : спец. 13.00.02 “Теорія та методика навчання (фізика)”/В.Ф. Заболотний . – Київ. – 2010. – 38 с.
4. Коваль Т.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності : навч.-метод. посіб. / Т.І. Коваль. – К. : Вид. центр НЛУ, 2009. – 380 с.
5. Козлакова Г.О. Теоретичні і методичні основи застосування інформаційних технологій у вищій технічній освіті: Монографія. – К. : ІЗМН, ВІПОЛ, 1997. – 180 с.

Кічук О.М.
*викладач історії,
 голова циклової комісії
 соціально-економічних дисциплін
 Механіко-технологічний технікум ОНАХТ*

«ШЛЯХИ ЦІЛІСНОГО СПРИЙНЯТТЯ СТУДЕНТАМИ ІСТОРИЧНИХ ЯВИЩ ТА ПРОЦЕСІВ»

Вивчення історії є одним із найважливіших чинників формування національної свідомості народу. “Без знання минулого неможливо точно поняття про сучасне”, – справедливо наголошував видатний український історик М.С.Грушевський. За короткий час в Україні створено нову цілісну систему викладання історії України та Всесвітньої історії, повністю оновлено зміст та структуру історичної освіти. Вона повністю звільнена від ідеологічних, вузько класових підходів і поглядів на розвиток суспільства, оцінювання минулого та перспективи майбутнього. Новий навчально-методичний комплекс зорієнтований на пріоритети науки, гуманістичні та демократичні цінності, інноваційні педагогічні технології, їхнє поєднання з досягненнями народної педагогіки.

Однією з проблем викладання історії є комплексний підхід до засвоєння історичного матеріалу. Як правило, більшість студентів в цілому володіють історичними фактами, можуть викладати їх у хронологічній послідовності та знають найважливіші історичні дати. У той же час проблемою залишається формування загального історичного світогляду. Студенти досить абстрактно уявляють історичний процес. Викликає труднощі оперування та використання понятійного апарату. Студенти повинні знати, у яку історичну епоху відбувається та чи інша історична подія, у чому полягає її сутність та історичне